

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу групи 472-3

денної форми навчання

спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

Новак Вікторія Тарасівна _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Марусяк Наталія Леонідівна _____

*До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № _____ від _____ червня 2026 р.*

*Завідувач кафедри фінансів і кредиту
_____ доц. Харабара В.М.*

Чернівці – 2026

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні основи забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності	6
1.1. Сутність, значення та економічний зміст фінансової стійкості підприємства	6
1.2. Фактори впливу економічної нестабільності на фінансовий стан підприємства	10
1.3. Методичні підходи та показники оцінювання фінансової стійкості підприємства	14
Розділ 2. Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті»	18
2.1. Характеристика фінансових ресурсів товариства та напрямів їх вкладання	18
2.2. Аналіз фінансової стійкості торгівельного підприємства	27
2.3. Аналіз впливу ефективності діяльності ТОВ «Меблі Сіті» на його фінансову стійкість	32
Розділ 3. Напрями підвищення фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» в сучасних умовах	40
3.1. Удосконалення управління фінансовими ресурсами торгівельного підприємства	40
3.2. Шляхи зміцнення платоспроможності та ліквідності ТОВ «Меблі Сіті»	44
3.3. Заходи зміцнення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності	47
Висновки	51
Список використаних джерел	55
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах розвитку економіки України, що характеризуються високим рівнем нестабільності, інфляційними процесами, коливанням валютного курсу, змінами податкового середовища та посиленням конкурентної боротьби, особливої ваги набуває проблема забезпечення фінансової стійкості підприємств. Саме фінансова стійкість виступає основою стабільного функціонування суб'єктів господарювання, їх платоспроможності, інвестиційної привабливості та довгострокового розвитку. Для підприємств торговельної сфери ця проблема є ще більш актуальною, оскільки їх діяльність пов'язана з високою оборотністю ресурсів, значною часткою товарних запасів та залежністю від ринкової кон'юнктури. У таких умовах виникає об'єктивна необхідність удосконалення підходів до управління фінансовими ресурсами, оцінювання фінансової стійкості та розробки ефективних заходів щодо її зміцнення.

Ступінь наукового дослідження проблеми. Питання фінансової стійкості підприємства є предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Значний внесок у розвиток теоретичних і методичних засад фінансової стійкості зробили такі українські науковці, як І. О. Бланк, О. Д. Василик, М. Я. Коробов, В. М. Опарін, С. В. Онишко, А. М. Поддєрьогін та інші. У їх працях розглянуто сутність фінансової стійкості, її роль у забезпеченні ефективності діяльності підприємств, а також методи її оцінювання. Водночас, з огляду на сучасні виклики економічної нестабільності, питання адаптації підприємств до змін зовнішнього середовища, удосконалення фінансового менеджменту та впровадження антикризових механізмів потребують подальшого дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення та підвищення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності на прикладі ТОВ «Меблі Сіті».

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі завдання:

- розкрити сутність, значення та економічний зміст фінансової стійкості підприємства;
- визначити фактори впливу економічної нестабільності на фінансовий стан підприємства;
- узагальнити методичні підходи та показники оцінювання фінансової стійкості;
- надати характеристику фінансових ресурсів ТОВ «Меблі Сіті» та напрямів їх використання;
- провести аналіз фінансової стійкості підприємства;
- оцінити вплив ефективності діяльності підприємства на рівень його фінансової стійкості;
- розробити рекомендації щодо удосконалення управління фінансовими ресурсами;
- визначити шляхи зміцнення платоспроможності та ліквідності підприємства;
- запропонувати заходи щодо підвищення фінансової стійкості в умовах економічної нестабільності.

Об'єктом дослідження є процес формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах економічної нестабільності.

Методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання економічних явищ і процесів. Теоретичною базою слугували фундаментальні положення економічної теорії, фінансів підприємств, наукові праці вітчизняних учених з питань фінансової стійкості та фінансового менеджменту.

У процесі дослідження використано такі методи: аналіз і синтез – для узагальнення теоретичних підходів; порівняння – для оцінювання динаміки фінансових показників; економіко-статистичні методи – для обробки та

аналізу фінансової інформації; коефіцієнтний аналіз – для оцінювання фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності; графічні методи – для наочного відображення результатів дослідження; системний підхід – для комплексного дослідження фінансового стану підприємства.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних учених, матеріали періодичних видань, фінансова звітність ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр., а також аналітичні та статистичні дані.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалаврського рівня вищої освіти включає: вступ, основну частину, висновки. Результати кваліфікаційного дослідження викладені на 58 сторінках, список використаних джерел включає 30 найменувань. Робота містить 14 таблиць, 5 рисунків та 3 додатка.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

1.1. Сутність, значення та економічний зміст фінансової стійкості підприємства

У сучасних умовах розвитку економіки важливим чинником ефективного функціонування підприємств є забезпечення належного рівня фінансової стійкості. Саме вона визначає здатність суб'єкта господарювання стабільно здійснювати свою діяльність, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та забезпечувати розвиток у довгостроковій перспективі. В умовах економічної нестабільності, зростання ризиків та посилення конкуренції значення фінансової стійкості підприємства суттєво зростає, оскільки вона виступає основою фінансової безпеки та економічної стабільності господарюючого суб'єкта.

У науковій літературі існують різні підходи до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства», що зумовлено складністю цієї економічної категорії та її багатогранністю. Більшість дослідників розглядають фінансову стійкість як інтегральну характеристику фінансового стану підприємства, яка відображає рівень забезпеченості фінансовими ресурсами, ефективність їх формування та використання, а також здатність суб'єкта господарювання протистояти негативному впливу зовнішнього середовища. У цьому контексті фінансова стійкість трактується не лише як поточний стан підприємства, а і як його потенційна спроможність до збереження фінансової рівноваги та розвитку в умовах невизначеності та ризику. Більшість науковців сходяться на думці, що вона характеризується раціональним співвідношенням власного і позикового капіталу, достатнім рівнем ліквідності та платоспроможності, а також здатністю генерувати стабільні фінансові результати у довгостроковій перспективі [5].

Зокрема, у працях українських учених фінансова стійкість визначається як такий стан фінансових ресурсів підприємства, їх розподілу та використання, який забезпечує безперервність виробничо-господарської діяльності, стабільність отримання прибутку та високий рівень кредитоспроможності за умов допустимого рівня фінансового ризику. Водночас окремі автори акцентують увагу на тому, що фінансова стійкість є результатом ефективного управління фінансовими потоками, що дозволяє підприємству своєчасно виконувати свої зобов'язання та формувати достатній обсяг внутрішніх джерел фінансування. Інші підходи підкреслюють її динамічний характер, оскільки вона змінюється під впливом макроекономічних факторів, кон'юнктури ринку та внутрішньої політики підприємства. Таким чином, фінансова стійкість виступає ключовою характеристикою фінансового стану підприємства, що поєднує у собі показники ліквідності, платоспроможності, рентабельності та структури капіталу, забезпечуючи його стабільне функціонування та розвиток у довгостроковій перспективі [7].

Водночас сучасні наукові підходи до визначення фінансової стійкості підприємства базуються на декількох концептуальних напрямках, кожен із яких розкриває окремі аспекти цієї складної економічної категорії. Перший підхід розглядає фінансову стійкість як стан фінансової рівноваги підприємства, за якого досягається оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом, забезпечується збалансованість активів і пасивів, а також формуються умови для безперебійного фінансування господарської діяльності. У межах цього підходу ключова увага приділяється структурі джерел фінансування, достатності власного капіталу, а також здатності підприємства уникати надмірної залежності від зовнішніх запозичень. Така інтерпретація фінансової стійкості є традиційною і широко використовується в практиці фінансового аналізу, оскільки дозволяє оцінити рівень фінансової незалежності підприємства та ступінь його захищеності від фінансових ризиків [1].

Другий підхід трактує фінансову стійкість як динамічну характеристику, що відображає здатність підприємства підтримувати стабільність свого фінансового стану та відновлювати фінансову рівновагу після впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища. У цьому контексті фінансова стійкість розглядається як адаптивна властивість підприємства, що проявляється у його спроможності швидко реагувати на зміни макроекономічної ситуації, коливання ринкової кон'юнктури, інфляційні процеси, кризові явища та інші ризики. Особливого значення набуває ефективність управління грошовими потоками, наявність фінансових резервів і гнучкість фінансової політики. Таким чином, у межах цього підходу фінансова стійкість пов'язується не лише зі станом, але й із процесом забезпечення стабільності діяльності підприємства [3].

Третій підхід пов'язує фінансову стійкість із можливістю довгострокового розвитку підприємства та підвищення його інвестиційної привабливості. У цьому випадку вона розглядається як стратегічна характеристика, що відображає здатність підприємства генерувати стабільні фінансові результати, забезпечувати приріст вартості бізнесу та створювати сприятливі умови для залучення інвестицій. Високий рівень фінансової стійкості свідчить про надійність підприємства як об'єкта інвестування, підвищує довіру з боку кредиторів, інвесторів і партнерів, а також сприяє зміцненню його конкурентних позицій на ринку. У межах цього підходу особлива увага приділяється показникам рентабельності, ділової активності, фінансової незалежності та ефективності використання капіталу [17].

Економічний зміст фінансової стійкості полягає у забезпеченні стабільності фінансових ресурсів підприємства, збалансованості активів і пасивів, а також у підтриманні належного рівня ліквідності, платоспроможності та прибутковості. Вона відображає здатність підприємства формувати достатній обсяг власного капіталу, ефективно використовувати залучені фінансові ресурси та протистояти негативним впливам зовнішнього середовища. У наукових джерелах зазначається, що високий рівень фінансової

стійкості досягається за умови значної частки власного капіталу у структурі джерел фінансування та ефективного управління оборотними активами.

Фінансова стійкість підприємства тісно пов'язана з такими економічними категоріями, як платоспроможність, ліквідність, фінансова рівновага та фінансова безпека. Вона відображає здатність підприємства підтримувати оптимальну структуру капіталу, своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами, державою та працівниками, а також забезпечувати фінансування поточної та інвестиційної діяльності. У цьому контексті фінансова стійкість виступає важливою передумовою сталого розвитку підприємства та підвищення його конкурентоспроможності на ринку [19].

Крім того, фінансова стійкість є важливим елементом системи управління підприємством. Вона забезпечує фінансову стабільність господарської діяльності, сприяє формуванню ефективної фінансової політики та створює передумови для довгострокового розвитку підприємства. У сучасних умовах економічних трансформацій та високої невизначеності ринкового середовища забезпечення фінансової стійкості набуває особливого значення, оскільки дозволяє підприємствам адаптуватися до змін зовнішнього середовища та зберігати свою конкурентоспроможність.

Отже, фінансова стійкість підприємства є складною економічною категорією, що характеризує здатність суб'єкта господарювання забезпечувати стабільність фінансового стану, підтримувати платоспроможність, ефективно використовувати фінансові ресурси та забезпечувати безперервність господарської діяльності. Вона виступає одним із ключових показників фінансового стану підприємства та важливою передумовою його сталого розвитку в умовах економічної нестабільності.

1.2. Фактори впливу економічної нестабільності на фінансовий стан підприємства

Економічна нестабільність є однією з визначальних характеристик сучасного економічного середовища, що суттєво впливає на функціонування підприємств та їх фінансовий стан. Вона проявляється через циклічні коливання економіки, кризові явища, інфляційні процеси, валютні дисбаланси, політичні та соціальні ризики. У таких умовах підприємства змушені функціонувати в середовищі підвищеної невизначеності, що зумовлює необхідність постійного моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на фінансову діяльність. Як зазначають українські дослідники, економіка України є вразливою до кризових явищ, що підсилює потребу в аналізі фінансового стану підприємств і своєчасному виявленні загроз їх стабільності [23].

Серед зовнішніх факторів економічної нестабільності ключове місце займають макроекономічні чинники. До них належать інфляція, яка призводить до знецінення грошових ресурсів, зростання витрат і зниження прибутковості підприємств. Високі темпи інфляції ускладнюють фінансове планування, знижують ефективність інвестиційної діяльності та негативно впливають на платоспроможність суб'єктів господарювання. Окрім цього, вагомим фактором є валютна нестабільність, яка впливає на підприємства через коливання валютних курсів, зміну вартості імпортованих ресурсів і зобов'язань у іноземній валюті. Це особливо актуально для підприємств, інтегрованих у міжнародні економічні відносини [27].

Важливим фактором є також нестабільність фінансового ринку та банківської системи. Обмежений доступ до кредитних ресурсів, зростання відсоткових ставок, зниження ліквідності банківських установ ускладнюють можливості підприємств щодо залучення зовнішнього фінансування. У результаті це призводить до дефіциту оборотного капіталу, зниження інвестиційної активності та погіршення фінансового стану підприємств. У

наукових дослідженнях підкреслюється, що нестабільність фінансового середовища безпосередньо впливає на здатність підприємств забезпечувати фінансову стійкість і ефективно функціонувати .

Не менш важливим чинником є державна економічна та податкова політика. Часті зміни законодавства, підвищення податкового навантаження, нестабільність регуляторного середовища створюють додаткові ризики для підприємств. Це ускладнює довгострокове планування, знижує інвестиційну привабливість бізнесу та обмежує можливості розвитку. Водночас державна підтримка у вигляді кредитних програм, грантів або податкових пільг може виступати фактором стабілізації фінансового стану підприємств в умовах невизначеності [28].

Суттєвий вплив на фінансовий стан підприємств мають також ринкові фактори, зокрема зміна попиту на продукцію та послуги. В умовах економічної нестабільності спостерігається зниження платоспроможності населення, що призводить до скорочення обсягів реалізації та доходів підприємств. Це, у свою чергу, негативно впливає на показники ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості. Дослідження українських науковців підтверджують, що макроекономічна нестабільність безпосередньо впливає на ділову активність підприємств, обсяги їх доходів та інвестиційну діяльність [28] .

Окрему групу факторів становлять політичні та соціально-економічні чинники, зокрема військові дії, які є актуальними для України. Вони спричиняють руйнування виробничої інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів, зниження інвестиційної активності та втрату ринків збуту. У таких умовах підприємства стикаються зі значними фінансовими труднощами, що відображається на їх платоспроможності та фінансовій стійкості. Як зазначається у сучасних дослідженнях, здатність підприємств адаптуватися до зовнішніх викликів є ключовою умовою їх виживання та розвитку[14] .

Поряд із зовнішніми факторами значний вплив на фінансовий стан підприємства мають і внутрішні чинники, які безпосередньо визначають його здатність протидіяти негативному впливу економічної нестабільності. До таких чинників належать насамперед структура капіталу, ефективність управління фінансовими ресурсами, рівень фінансового планування, організація грошових потоків, система внутрішнього контролю та фінансового моніторингу. Саме від якості управління цими елементами залежить рівень фінансової гнучкості підприємства, його здатність підтримувати ліквідність і платоспроможність, а також забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Зокрема, структура капіталу відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємства. Оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом дозволяє зменшити фінансові ризики та підвищити рівень фінансової незалежності. Надмірна залежність від позикових ресурсів, особливо в умовах нестабільності фінансового ринку, може призводити до зростання витрат на обслуговування боргу, зниження прибутковості та погіршення платоспроможності підприємства. Водночас недостатній обсяг залученого капіталу може обмежувати можливості розвитку та інвестування.

Не менш важливим є рівень ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства, який охоплює процеси формування, розподілу та використання фінансових потоків. Раціональне управління активами і пасивами, своєчасне прийняття фінансових рішень, оптимізація витрат і забезпечення належного рівня рентабельності є необхідними умовами підтримання фінансової стійкості. Важливу роль відіграє також управління оборотним капіталом, зокрема контроль за дебіторською та кредиторською заборгованістю, що дозволяє уникнути дефіциту ліквідних коштів.

Суттєвий вплив має і система фінансового планування, яка забезпечує прогнозування доходів і витрат, визначення потреби у фінансових ресурсах та формування фінансової стратегії підприємства. В умовах економічної нестабільності значення фінансового планування зростає, оскільки воно

дозволяє своєчасно виявляти можливі ризики, розробляти альтернативні сценарії розвитку та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Недосконалість або відсутність системи фінансового планування значно підвищує рівень невизначеності та може призводити до неефективного використання ресурсів [13].

Організація грошових потоків також є важливим внутрішнім фактором, що впливає на фінансовий стан підприємства. Ефективне управління грошовими потоками передбачає забезпечення їх збалансованості у часі, що дозволяє уникнути касових розривів, забезпечити своєчасне виконання фінансових зобов'язань та підтримувати належний рівень ліквідності. Неефективне управління грошовими потоками може призводити до виникнення фінансових труднощів навіть за умов прибуткової діяльності підприємства.

Крім того, важливу роль відіграє система внутрішнього контролю та фінансового моніторингу, яка забезпечує своєчасне виявлення відхилень від запланованих показників, оцінювання фінансових ризиків та запобігання можливим втратам. Ефективна система контролю сприяє підвищенню прозорості фінансової діяльності, зміцненню фінансової дисципліни та покращенню якості управлінських рішень.

Недостатній рівень фінансового менеджменту може суттєво посилювати негативний вплив зовнішніх факторів і призводити до погіршення фінансового стану підприємства, зниження його платоспроможності та фінансової стійкості. У наукових працях підкреслюється, що фінансовий стан підприємства формується під впливом комплексу взаємопов'язаних зовнішніх і внутрішніх факторів, які визначають його здатність забезпечувати стабільну діяльність, адаптуватися до змін економічного середовища та ефективно використовувати наявні ресурси [21].

Внутрішні чинники є керованими елементами фінансової діяльності підприємства, і саме від їх ефективної організації залежить здатність

підприємства мінімізувати вплив економічної нестабільності та забезпечити належний рівень фінансової стійкості.

Таким чином, економічна нестабільність впливає на фінансовий стан підприємства через систему взаємопов'язаних факторів макро- та мікрорівня. До ключових з них належать інфляційні процеси, валютні коливання, стан фінансового ринку, державна політика, зміни попиту, а також внутрішні особливості управління підприємством. Сукупна дія цих факторів визначає рівень фінансової стійкості, платоспроможності та конкурентоспроможності підприємства. В умовах нестабільності особливого значення набуває своєчасна ідентифікація ризиків та впровадження ефективних механізмів управління фінансами, що дозволяє мінімізувати негативні наслідки та забезпечити стабільний розвиток підприємства.

1.3. Методичні підходи та показники оцінювання фінансової стійкості підприємства

Оцінювання фінансової стійкості підприємства є важливою складовою системи фінансового аналізу, що дозволяє визначити рівень стабільності функціонування суб'єкта господарювання, його здатність протистояти негативним впливам зовнішнього середовища та забезпечувати сталий розвиток у довгостроковій перспективі. У сучасній економічній науці сформувалися різні методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства, які базуються на використанні системи фінансових показників, аналітичних методів та комплексних моделей оцінювання [15].

Одним із найбільш поширених є коефіцієнтний (індикаторний) підхід, який передбачає використання системи відносних показників, що характеризують структуру капіталу, рівень фінансової незалежності, ліквідність, платоспроможність та ефективність використання ресурсів. У межах цього підходу оцінювання фінансової стійкості здійснюється на основі

розрахунку фінансових коефіцієнтів, таких як коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового левериджу, коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, коефіцієнт маневреності власного капіталу тощо. Застосування цих показників дозволяє визначити ступінь фінансової незалежності підприємства, рівень його залежності від позикових ресурсів та здатність підтримувати фінансову рівновагу [11].

Іншим важливим підходом є балансовий (структурний) підхід, який базується на аналізі співвідношення між активами та джерелами їх формування. У межах цього підходу фінансова стійкість визначається через оцінку покриття запасів і витрат відповідними джерелами фінансування, зокрема власними оборотними коштами, довгостроковими та короткостроковими зобов'язаннями. Такий підхід дозволяє класифікувати фінансовий стан підприємства за рівнем стійкості (абсолютна, нормальна, нестійка або кризова фінансова стійкість), що є важливим для прийняття управлінських рішень [9].

Значного поширення набув також інтегральний підхід, який передбачає узагальнення системи фінансових показників у вигляді єдиного інтегрального індексу. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити фінансовий стан підприємства та визначити рівень його фінансової стійкості з урахуванням впливу різних факторів. Інтегральні моделі часто використовуються для діагностики фінансового стану, прогнозування банкрутства та оцінювання ризиків. У сучасних дослідженнях підкреслюється, що застосування інтегральних показників підвищує об'єктивність оцінювання та дозволяє враховувати взаємозв'язки між окремими фінансовими показниками [9].

Окрему групу становлять економіко-математичні методи оцінювання фінансової стійкості, які включають використання моделей дискримінантного аналізу, регресійного аналізу, факторного аналізу та інших статистичних методів. Ці підходи дозволяють не лише оцінити поточний стан підприємства, але й спрогнозувати його фінансову стійкість у майбутньому. Вони є особливо актуальними в умовах економічної нестабільності, коли зростає потреба у

прогнозуванні фінансових ризиків і прийнятті обґрунтованих управлінських рішень [11].

У межах зазначених підходів важливе значення має система показників оцінювання фінансової стійкості підприємства. До ключових із них належать показники структури капіталу. Зокрема, коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) характеризує частку власного капіталу у загальній сумі джерел фінансування та свідчить про рівень незалежності підприємства від зовнішніх кредиторів. Чим вищим є значення цього показника, тим вищою є фінансова стійкість підприємства. Коефіцієнт фінансового левериджу, у свою чергу, відображає співвідношення позикового та власного капіталу і дозволяє оцінити рівень фінансового ризику.

Важливими є також показники забезпеченості оборотних активів власними джерелами фінансування. До них належить коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, який показує, яка частина оборотних активів фінансується за рахунок власного капіталу. Позитивне значення цього показника свідчить про наявність у підприємства власних ресурсів для фінансування поточної діяльності, що є важливою ознакою фінансової стійкості.

Не менш важливими є показники ліквідності та платоспроможності, які відображають здатність підприємства своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. До них належать коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Вони дозволяють оцінити рівень забезпеченості підприємства ліквідними активами та його здатність підтримувати фінансову рівновагу в короткостроковому періоді [10].

Окрім цього, важливу роль відіграють показники ділової активності та рентабельності, які характеризують ефективність використання ресурсів підприємства. Високий рівень рентабельності свідчить про здатність підприємства генерувати прибуток, що є важливою передумовою забезпечення його фінансової стійкості.

Таким чином, оцінювання фінансової стійкості підприємства здійснюється на основі використання різноманітних методичних підходів, серед яких найбільш поширеними є коефіцієнтний, балансовий, інтегральний та економіко-математичний. Кожен із них має свої переваги та обмеження, тому на практиці доцільним є їх комплексне застосування. Система показників фінансової стійкості дозволяє всебічно оцінити фінансовий стан підприємства, виявити проблемні аспекти його діяльності та визначити напрями підвищення ефективності фінансового управління. В умовах економічної нестабільності особливого значення набуває своєчасна діагностика фінансового стану підприємства, що забезпечує можливість прийняття обґрунтованих управлінських рішень та підвищення рівня його фінансової стійкості.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «МЕБЛІ СІТІ»

2.1. Характеристика фінансових ресурсів товариства та напрямів їх вкладання

Товариство з обмеженою відповідальністю «Меблі Сіті» зареєстроване у місті Київ за адресою: вул. А. Ахматової, буд. 7/15. Водночас основний офіс підприємства та його ключові торговельні площі розміщені у місті Чернівці за адресою: вул. Заводська, 44. Крім того, підприємство здійснює діяльність через додаткові торговельно-складські об'єкти, що знаходяться за адресами: пров. Складський, 11 (склад №12), вул. Хотинська, 39Л та вул. Пилипа Орлика, 2а.

За організаційно-правовою формою господарювання підприємство функціонує як товариство з обмеженою відповідальністю. Вищим органом управління є загальні збори учасників, тоді як виконавчі повноваження зосереджені в руках керівника, який здійснює поточне управління діяльністю товариства.

ТОВ «Меблі Сіті» виступає самостійним суб'єктом господарювання, наділеним статусом юридичної особи. Підприємство має власну печатку із зазначенням найменування, самостійний баланс, фірмові бланки, відкриті рахунки в банківських установах, а також інші необхідні реквізити для здійснення господарської діяльності.

Основним напрямом діяльності підприємства є здійснення оптової та роздрібної торгівлі меблями. Відповідно до установчих документів (див. додаток А), підприємство здійснює такі види економічної діяльності згідно з КВЕД:

- оптова торгівля меблями, килимами та освітлювальними приладами (основний вид діяльності);

- роздрібна торгівля меблями, освітлювальними приладами та іншими товарами для дому у спеціалізованих магазинах;
- роздрібна торгівля через поштові замовлення або мережу Інтернет;
- інші види роздрібної торгівлі поза межами магазинів;
- надання в оренду та експлуатацію власного або орендованого нерухомого майна.

Капітал підприємства формується за рахунок власних та позикових джерел. Аналіз даних таблиці 2.1 свідчить про позитивну динаміку формування джерел фінансових ресурсів ТОВ «Меблі Сіті» протягом 2023–2025 рр., що загалом характеризує зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

Таблиця 2.1

Джерела фінансових ресурсів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023 – 2025 рр.

Показники	На кінець року, тис. грн			Відхилення за 2025-2023 рр.	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	тис. грн	%
Власний капітал	15250,8	18489,8	20356,0	5105,2	33,47
Позиковий капітал	8876,1	6651,6	8692,7	-183,4	-2,07
Всього	24126,9	25141,4	29048,7	4921,8	20,40

Загальний обсяг фінансових ресурсів підприємства за досліджуваний період зріс з 24126,9 тис. грн у 2023 році до 29048,7 тис. грн у 2025 році, тобто на 4921,8 тис. грн або на 20,40 %. Така тенденція свідчить про розширення масштабів діяльності підприємства та збільшення його фінансових можливостей.

Основним джерелом формування фінансових ресурсів виступає власний капітал, який має стійку тенденцію до зростання. Його обсяг збільшився з 15250,8 тис. грн у 2023 році до 20356,0 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 5105,2 тис. грн або 33,47 %. Це свідчить про підвищення рівня

фінансової незалежності підприємства, зміцнення його власної ресурсної бази та зростання можливостей самофінансування. Збільшення власного капіталу є позитивною тенденцією, оскільки знижує залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування та фінансових ризиків.

Водночас позиковий капітал за аналізований період зазнав незначного скорочення. Якщо у 2023 році його обсяг становив 8876,1 тис. грн, то у 2025 році – 8692,7 тис. грн, що на 183,4 тис. грн або на 2,07 % менше. При цьому у 2024 році спостерігалось тимчасове зниження позикового капіталу до 6651,6 тис. грн, після чого у 2025 році відбулося його зростання. Така динаміка може свідчити про певну оптимізацію структури капіталу підприємства та прагнення зменшити кредитне навантаження.

Співвідношення між власним і позиковим капіталом також зазнало позитивних змін, рис. 2.1. Аналіз структури джерел фінансування ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про переважання власного капіталу та загальне зміцнення фінансової стійкості підприємства.

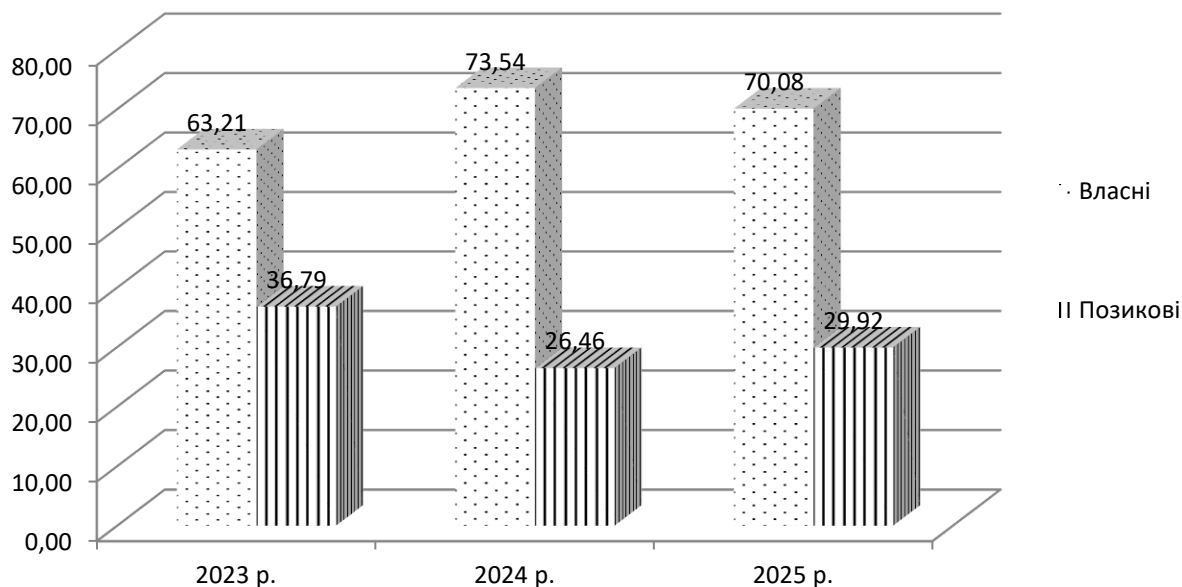

Рис. 2.1. Динаміка структури фінансових ресурсів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр., %

Частка власних коштів зросла з 63,21% у 2023 р. до 73,54% у 2024 р., після чого дещо знизилась до 70,08% у 2025 р., але залишилась на високому

рівні. Відповідно, частка позикового капіталу скоротилась з 36,79% до 26,46% у 2024 р., а у 2025 р. незначно зросла до 29,92%.

Частка власного капіталу у загальній сумі фінансових ресурсів зростає, що вказує на підвищення фінансової стійкості підприємства. Зменшення залежності від позикових коштів знижує ризик фінансових ускладнень, особливо в умовах економічної нестабільності.

Отже, проведений аналіз показує, що ТОВ «Меблі Сіті» у 2023–2025 рр. демонструє тенденцію до зміцнення фінансової стійкості за рахунок зростання власного капіталу та оптимізації структури джерел фінансування. Це створює передумови для підвищення платоспроможності, інвестиційної привабливості та забезпечення стабільного розвитку підприємства у майбутньому.

Розглянемо детальніше склад джерел фінансових ресурсів ТОВ «Меблі Сіті», таблиця 2.2.

Аналіз динаміки джерел фінансових ресурсів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про загальне зростання фінансового потенціалу підприємства та певну трансформацію структури капіталу.

Загальний обсяг фінансових ресурсів формується переважно за рахунок власного капіталу, який зріс на 5105,2 тис. грн або на 33,47%. Така позитивна динаміка є наслідком збільшення всіх основних складових. Зокрема, зареєстрований капітал зріс на 2053 тис. грн (16,71%), що може свідчити про додаткові внески учасників або капіталізацію підприємства. Додатковий капітал продемонстрував найбільш суттєве зростання – на 3947 тис. грн (192,26%), що є вагомим фактором зміцнення фінансової бази. Нерозподілений прибуток також зріс на 1341,7 тис. грн (147,10%), що свідчить про прибуткову діяльність підприємства та наявність внутрішніх джерел фінансування.

Водночас у структурі власного капіталу з'являється негативний показник неоплаченого капіталу (–2236,5 тис. грн у 2025 р.), що може свідчити про неповне внесення учасниками заявлених внесків або певні фінансові

труднощі. Проте порівняно з 2024 роком його обсяг зменшився, що є позитивною тенденцією.

Таблиця. 2.2.

Динаміка джерел фінансових ресурсів
ТОВ «Меблі Сіті» за 2023 – 2025 рр.

Показники	На кінець року, тис. грн			Відхилення за 2025-2023 рр.	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	тис. грн.	%
Власний капітал, в тому числі	15250,8	18489,8	20356,0	5105,2	33,47
Зареєстрований капітал	12285,7	14338,7	14338,7	2053	16,71
Додатковий капітал	2053,0	6000	6000,0	3947	192,26
Нерозподілений прибуток	912,1	1472,6	2253,8	1341,7	147,10
Неоплачений капітал	0	-3321,5	-2236,5	-2236,5	-100
Позиковий капітал, в тому числі	8876,1	6651,6	8692,7	-183,4	-2,07
Короткострокові кредити банків	995,0	0	3530,2	2535,2	254,79
Поточна кредиторська заборгованість за товари	2273,3	584,6	936,6	-1336,7	-58,80
Поточна кредиторська заборгованість бюджету	35,0	194,6	604,3	569,3	1626,57
Поточна заборгованість зі страхування	0,9	0	0	-0,9	-100,0
Поточна заборгованість з оплати праці	0,5	0,2	0	-0,5	-100,0
Інша поточна заборгованість	5571,4	5872,2	3618,6	-1952,8	-35,05

Позиковий капітал у цілому за період дещо скоротився на 183,4 тис. грн (–2,07%), однак його структура зазнала істотних змін. Зокрема, короткострокові кредити банків значно зросли – на 2535,2 тис. грн (254,79%), що свідчить про активніше залучення кредитних ресурсів у 2025 році. Це може

бути пов'язано з потребою у фінансуванні оборотного капіталу або розширенні діяльності.

Разом із тим спостерігається суттєве скорочення кредиторської заборгованості за товари на 1336,7 тис. грн (–58,80%) та іншої поточної заборгованості на 1952,8 тис. грн (–35,05%), що вказує на покращення розрахункової дисципліни підприємства. Водночас заборгованість перед бюджетом значно зросла (на 569,3 тис. грн), що може свідчити про накопичення податкових зобов'язань і потребує додаткового контролю.

Заборгованість зі страхування та з оплати праці повністю погашена до 2025 року, що є позитивною ознакою фінансової стабільності та соціальної відповідальності підприємства.

Отже, у 2023–2025 рр. ТОВ «Меблі Сіті» демонструє тенденцію до зміцнення власного капіталу та зниження залежності від окремих видів кредиторської заборгованості. Водночас зростання банківських кредитів і заборгованості перед бюджетом потребує контролю, щоб не допустити підвищення фінансових ризиків. Загалом підприємство має позитивну динаміку розвитку та достатній рівень фінансової стійкості.

ТОВ «Меблі Сіті» сформувало певний склад активів для забезпечення діяльності. Їх вартість відображається у формі № 1 «Баланс». Динаміка оборотних та необоротних активів відображена у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Активи ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр.

Активи	На кінець року, тис. грн			Відхилення за 2025-2023 рр.	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	тис. грн.	%
Необоротні активи	0	9,3	0	0	0
Оборотні активи	24126,9	25132,1	29048,7	4921,8	20,40
Всього	24126,9	25141,4	29048,7	4921,8	20,40

Аналіз активів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про зростання їх загального обсягу з 24126,9 тис. грн до 29048,7 тис. грн, тобто на

4921,8 тис. грн (20,40%). Зростання активів ТОВ «Меблі Сіті» спостерігається впродовж 3 років.

Основну частину активів становлять оборотні активи, які повністю забезпечили це зростання. Це характерно для торговельного підприємства та свідчить про орієнтацію на швидкий обіг ресурсів.

Необоротні активи практично відсутні, що може вказувати на використання орендованих засобів і обмежені можливості для довгострокового розвитку. Загалом динаміка активів є позитивною, однак їх структура є недостатньо диверсифікованою.

Структура активів ТОВ «Меблі Сіті» представлена на рисунку 2.3.

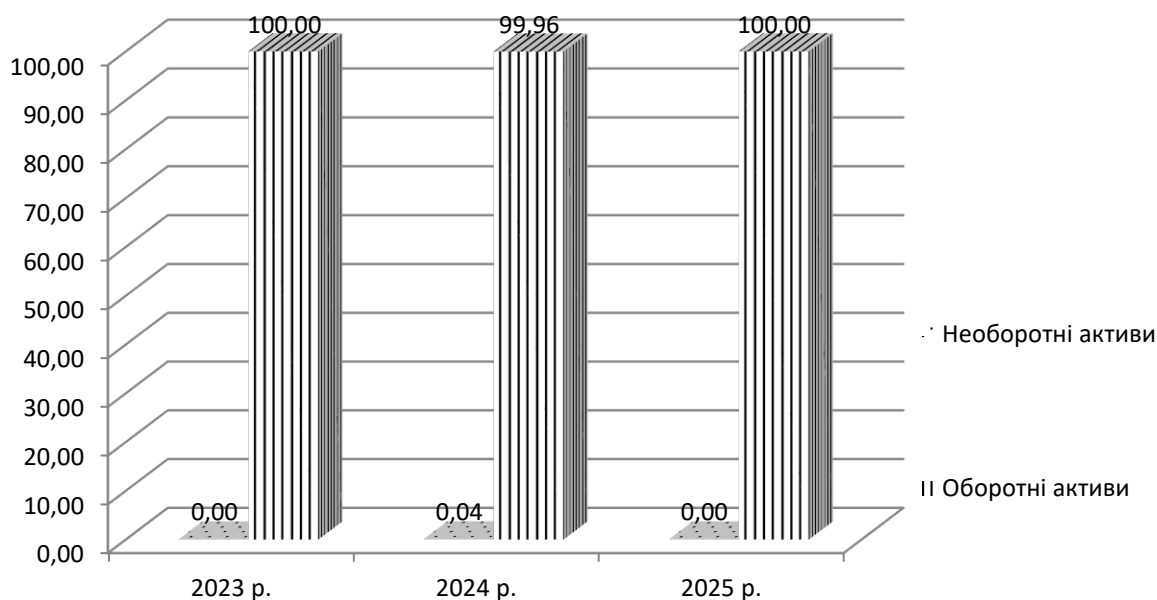

Рис. 2.3. Структура активів ТОВ «Меблі Сіті» у 2023-2025 рр., %

Як видно з наведених даних, понад 99% активів підприємства становлять оборотні активи. У 2023 та 2025 роках їх частка досягає 100%, тобто всі активи підприємства є оборотними. У зв'язку з цим при оцінюванні майнового стану доцільно зосередити основну увагу саме на оборотних активах товариства. У табл. 2.4 подано їх структуру та склад.

Аналіз динаміки оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про їх загальне зростання та зміну структури.

Загальний обсяг оборотних активів збільшився з 24126,9 тис. грн до 29048,7 тис. грн, тобто на 4921,8 тис. грн (20,40%). Основним чинником цього

зростання є збільшення запасів, які зросли на 6375,7 тис. грн (31,56%) і займають найбільшу частку в структурі активів. Це свідчить про розширення обсягів діяльності підприємства, але водночас може вказувати на уповільнення оборотності товарів.

Таблиця 2.4

Динаміка оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023 – 2025 рр.

Показники	На кінець року, тис. грн			Відхилення за 2025-2023 рр.	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	тис. грн.	%
Запаси	20198,7	23442,9	26574,4	6375,7	31,56
Дебіторська заборгованість за товари	1314,9	0	0,6	-1314,3	-99,95
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	112,1	13,2	0	-112,1	-100,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	956,0	104,9	1603,1	647,1	67,69
Грошові кошти	2,3	40,7	66,2	63,9	2778,26
Витрати майбутніх періодів	1244,1	1462,3	500,0	-744,1	-59,81
Інші оборотні активи	298,8	68,1	304,4	5,6	1,87
Всього	24126,9	25132,1	29048,7	4921,8	20,40

Дебіторська заборгованість за товари майже повністю скоротилась (–99,95%), що є позитивною тенденцією та свідчить про покращення розрахункової дисципліни. Аналогічно повністю ліквідовано заборгованість з бюджетом. Водночас інша поточна дебіторська заборгованість зросла на 647,1 тис. грн (67,69%), що потребує додаткового контролю.

Грошові кошти мають значне відносне зростання (у 27 разів), однак їх абсолютний обсяг залишається незначним, що свідчить про низький рівень ліквідності. Витрати майбутніх періодів скоротились на 59,81%, що може вказувати на їх поступове списання. Інші оборотні активи залишились майже незмінними.

Отже, структура оборотних активів підприємства є концентрованою навколо запасів, що характерно для торговельної діяльності. Водночас необхідно контролювати рівень запасів, дебіторської заборгованості та ліквідності для підтримання фінансової стійкості підприємства.

Частка складових оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» у загальній сумі за 2022-2024 рр. відображена на рисунку 2.4.

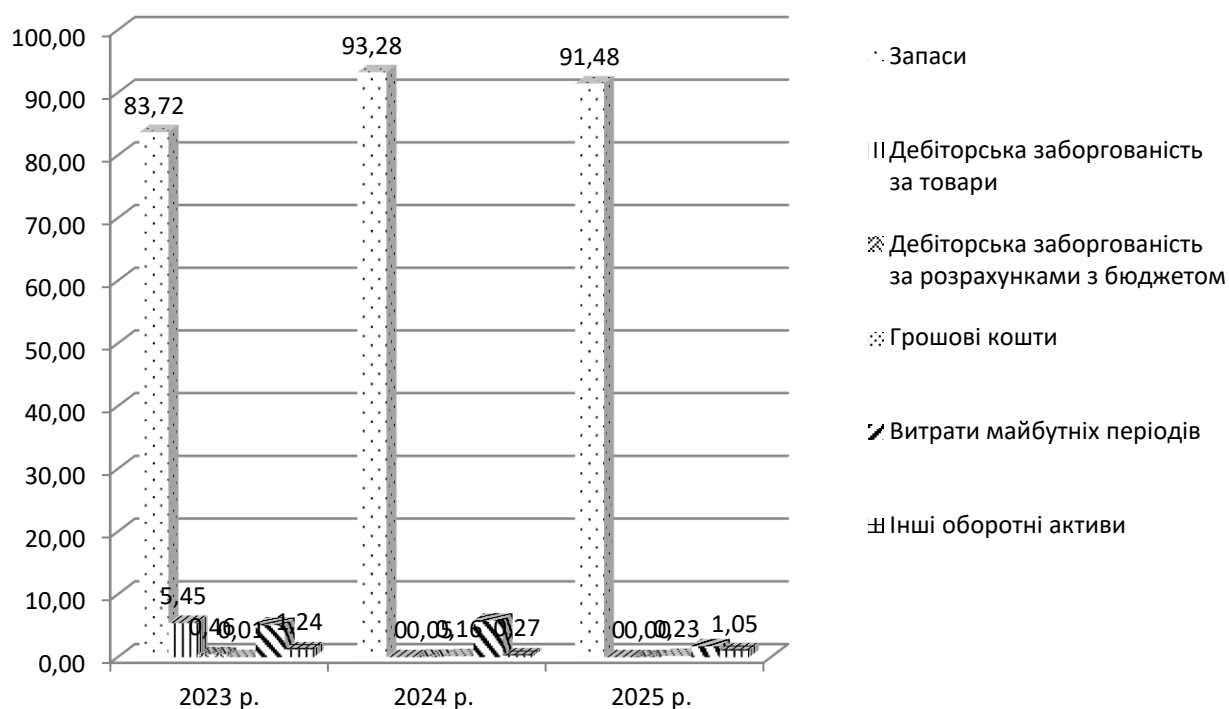

Рис. 2.4. Динаміка структури оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» у 2023-2025 рр., %

Найбільшу частку в структурі оборотних активів займають запаси: їх питома вага зросла з 83,72% у 2023 р. до 93,28% у 2024 р., а у 2025 р. дещо знизилась до 91,48%, проте залишається домінуючою. Це підтверджує торговельний характер діяльності підприємства, однак водночас свідчить про значну залежність від товарних запасів.

Дебіторська заборгованість за товари у 2023 р. становила 5,45%, але у наступні роки практично відсутня, що є позитивною тенденцією та вказує на покращення розрахунків із покупцями. Аналогічно зменшилась і дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом — до нуля у 2025 році.

Частка грошових коштів залишається дуже низькою, хоча і має незначне зростання (з 0,01% до 0,23%), що свідчить про недостатній рівень ліквідності підприємства. Витрати майбутніх періодів у 2024 році дещо зросли (до 5,82%), однак у 2025 році суттєво скоротились до 1,72%, що може свідчити про їх поступове списання. Інші оборотні активи мають незначну частку та коливаються без істотного впливу на загальну структуру.

Отже, структура оборотних активів підприємства є малодиверсифікованою та залежною від запасів. Це потребує підвищеної уваги до управління товарними запасами та забезпечення належного рівня ліквідності.

2.2. Аналіз фінансової стійкості торговельного підприємства

Фінансова стійкість торговельного підприємства є важливою характеристикою його фінансового стану, що відображає здатність стабільно здійснювати господарську діяльність, своєчасно виконувати зобов'язання та забезпечувати розвиток у довгостроковій перспективі. Для торговельних підприємств вона має свої особливості, зумовлені високою часткою оборотних активів, значною роллю товарних запасів та швидкістю обігу коштів.

ТОВ «Меблі Сіті» провадить господарську діяльність, основним напрямом якої є оптова та роздрібна реалізація меблів вітчизняного виробництва. З урахуванням специфіки функціонування підприємства, переважну частку його активів становлять товарно-матеріальні запаси, передусім меблева продукція, що розміщується у торговельних залах і складських приміщеннях. Це обумовлює необхідність підвищеної уваги до ефективного управління запасами як ключового чинника забезпечення фінансової стійкості підприємства. Раціональна політика управління запасами сприяє підтриманню належного рівня ліквідності та забезпечує наявність достатніх фінансових ресурсів для безперебійної діяльності. Крім того,

оптимізація обсягів запасів дозволяє мінімізувати витрати на їх зберігання й обслуговування, що позитивно впливає на фінансові результати діяльності ТОВ «Меблі Сіті».

Відповідно до класичних підходів до визначення типу фінансової стійкості, значний обсяг товарно-матеріальних запасів має забезпечуватися достатньою часткою власного капіталу. Водночас аналіз структури джерел фінансування ТОВ «Меблі Сіті» показує, що підприємство поряд із власними ресурсами активно використовує і позикові кошти. Зокрема, воно залучає короткострокові банківські кредити, а також має значні обсяги поточної кредиторської заборгованості перед постачальниками. На основі даних таблиці 2.5 можна простежити визначення типу фінансової стійкості підприємства та оцінити динаміку відповідних показників упродовж досліджуваного періоду.

Таблиця 2.5

Алгоритм визначення типу фінансової стійкості
ТОВ «Меблі Сіті» у 2023 - 2025 рр.

№	Показник	На кінець 2023 р.	На кінець 2024 р.	На кінець 2025 р.	Зміна (+,-) 2025 до 2023 рр.
1	Оборотний капітал	24126,9	25132,1	29048,7	4921,8
2	Поточні зобов'язання	8876,1	6651,6	8692,7	-183,4
3	Власний оборотний капітал (р. 1 - р. 2)	15250,8	18480,5	20356	5105,2
4	Запаси	20198,7	23252,7	26574,4	6375,7
5	Надлишок (+) або нестача (-) власного оборотного капіталу (р. 3 - р. 4)	-4947,9	-4772,2	-6218,4	-1270,5
6	Короткострокові кредити банків	995	0	3530,2	2535,2
7	Основні джерела формування запасів	16245,8	18480,5	23886,2	7640,4
8	Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел формування запасів	-3952,9	-4772,2	-2688,2	1264,7
	Тип фінансової стійкості	Кризовий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан	-

Отже, наявні основні планові джерела фінансування є недостатніми для повного покриття потреб у формуванні товарних запасів, у зв'язку з чим за традиційною методикою тип фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» у 2023–2025 рр. можна охарактеризувати як кризовий.

З метою уточнення оцінки фінансової стійкості підприємства з урахуванням специфіки його діяльності доцільно здійснити розрахунок системи відносних показників, що відображають структуру джерел формування капіталу (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз фінансового потенціалу за показниками фінансової стійкості
ТОВ «Меблі Сіті» у 2023 - 2025 рр.

№	Показника	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення (+,-) 2025 до 2023 рр.
1	Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,63	0,74	0,70	0,07
2	Коефіцієнт фінансової залежності	1,58	1,36	1,43	-0,15
3	Коефіцієнт фінансової стабільності	1,72	2,78	2,34	0,62
4	Коефіцієнт фінансового ризику	0,58	0,36	0,43	-0,15
5	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,00	1,00	1	0,00
6	Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом запасів	0,76	0,79	0,77	0,01

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про загальне зміцнення фінансового потенціалу підприємства, незважаючи на окремі коливання.

Коефіцієнт автономії зріс з 0,63 у 2023 р. до 0,70 у 2025 р. (+0,07), що свідчить про підвищення частки власного капіталу та достатній рівень фінансової незалежності підприємства. Значення показника перевищує

нормативний рівень (0,5), що є позитивною характеристикою. Коефіцієнт фінансової залежності знизився з 1,58 до 1,43 (–0,15), що вказує на зменшення залежності від позикових коштів. Незначне зростання у 2025 р. порівняно з 2024 р. не має критичного характеру.

Коефіцієнт фінансової стабільності зріс з 1,72 до 2,34 (+0,62), що свідчить про покращення співвідношення власного та позикового капіталу і загальне зміцнення фінансової стійкості підприємства. Коефіцієнт фінансового ризику зменшився з 0,58 до 0,43 (–0,15), що є позитивною тенденцією та означає зниження рівня ризику, пов'язаного із залученням позикових коштів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом усього періоду залишається на рівні 1, що свідчить про повну мобільність власного капіталу та його використання переважно в оборотних активах. Коефіцієнт забезпечення запасів власним оборотним капіталом має стабільні значення (0,76–0,79), що вказує на достатній рівень покриття запасів власними ресурсами, хоча він і не досягає повного покриття (1,0).

Отже, підприємство характеризується достатнім рівнем фінансової стійкості, високою часткою власного капіталу та зниженням фінансових ризиків. Водночас залежність від позикових коштів зберігається, що потребує подальшого контролю та оптимізації структури капіталу.

Рівень ліквідності ТОВ «Меблі Сіті» доцільно оцінювати на основі показників балансу. У таблиці 2.7 наведено структуру активів торговельного підприємства, згрупованих за ступенем ліквідності, а також пасивів - відповідно до терміновості їх погашення. Баланс підприємства вважається абсолютно ліквідним за умови виконання відповідних співвідношень: $A1 \geq П1$; $A2 \geq П2$; $A3 \geq П3$; $A4 \leq П4$.

У 2023-2024 рр. відповідно до представленого складу активів і пасивів аналітична нерівність має наступний вигляд то $A1 \leq П1$; $A2 \geq П2$; $A3 \geq П3$; $A4 \leq П4$. Якщо говорити про 2025 р., то $A1 \leq П1$; $A2 \leq П2$; $A3 \geq П3$; $A4 \leq П4$., тобто не виконується перша та друга

умова ліквідності балансу. У 2023–2024 рр. не виконується лише перша умова ліквідності, тоді як інші дотримуються, що свідчить про наявність у підприємства потенціалу для підвищення рівня ліквідності в майбутньому.

Таблиця 2.7

Групування активів та пасивів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр., тис. грн.

Активи	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Пасиви	2023 р.	2024 р.	2025 р.
A1	2,3	40,7	66,2	П1	14255,8	6651,6	5162,5
A2	2383	118,1	163,7	П2	995	0	3530,2
A3	21741,6	24973,3	28818,8	П3	0	0	0
A4	0	9,3	0	П4	15250,8	18489,8	20356,0

Платоспроможність і ліквідність ТОВ «Меблі Сіті» також доцільно оцінювати за допомогою відносних показників, які відображають співвідношення ліквідних активів і поточних зобов'язань. До таких показників належать коефіцієнти абсолютної, швидкої та загальної ліквідності. Їх динаміка наведена у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Меблі Сіті» у 2023– 2025 рр.

Коефіцієнти	На кінець року,			Відхилення (+,-) 2025-2023 рр.
	2023	2024	2025	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,01	0,01	0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,27	0,02	0,03	-0,24
Коефіцієнт загального покриття	2,72	3,78	3,34	0,62

Аналіз показників ліквідності ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про неоднозначні тенденції у забезпеченні платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом усього періоду залишається на дуже низькому рівні (0,00–0,01), що значно нижче нормативного значення. Це вказує на недостатність грошових коштів для негайного погашення

поточних зобов'язань, хоча спостерігається незначне покращення у 2024–2025 рр.

Коефіцієнт швидкої ліквідності має негативну динаміку: він знизився з 0,27 у 2023 р. до 0,03 у 2025 р. (–0,24). Це свідчить про зменшення частки високоліквідних активів та погіршення здатності підприємства покривати поточні зобов'язання без реалізації запасів.

Водночас коефіцієнт загального покриття (поточної ліквідності) зріс з 2,72 до 3,34 (+0,62), що перевищує нормативне значення і вказує на достатній рівень покриття поточних зобов'язань оборотними активами. Проте таке зростання зумовлене значною часткою запасів у структурі активів, що знижує реальну ліквідність.

Отже, підприємство формально має достатній рівень загальної ліквідності, однак низькі значення абсолютної та швидкої ліквідності свідчать про дефіцит високоліквідних активів. Це вказує на необхідність покращення управління грошовими коштами та підвищення платоспроможності підприємства.

2.3. Аналіз впливу ефективності діяльності ТОВ «Меблі Сіті» на його фінансову стійкість

У сучасних умовах економічної нестабільності особливого значення набуває забезпечення фінансової стійкості підприємств, що є запорукою їх ефективного функціонування та довгострокового розвитку. Одним із ключових факторів, що визначають рівень фінансової стійкості, виступає ефективність господарської діяльності підприємства, яка відображає результативність використання ресурсів, здатність генерувати прибуток і забезпечувати стабільні грошові потоки.

Для торговельних підприємств, зокрема ТОВ «Меблі Сіті», питання взаємозв'язку ефективності діяльності та фінансової стійкості є особливо

актуальним. Це обумовлено специфікою їх функціонування, що характеризується значною часткою оборотних активів, високою залежністю від обсягів реалізації продукції та швидкістю обігу товарних запасів. Від рівня ефективності діяльності підприємства залежить формування прибутку, обсяг власного капіталу, ліквідність та здатність виконувати фінансові зобов'язання.

Аналіз впливу ефективності діяльності на фінансову стійкість дозволяє виявити ключові фактори зміцнення фінансового стану підприємства, оцінити взаємозв'язок між результатами господарювання та рівнем фінансової незалежності, а також визначити резерви підвищення ефективності використання ресурсів. Особливої актуальності це набуває в умовах змін зовнішнього середовища, зростання конкуренції та необхідності адаптації підприємств до нових економічних реалій.

Отже, дослідження впливу ефективності діяльності ТОВ «Меблі Сіті» на його фінансову стійкість є важливим напрямом аналізу, що дозволяє обґрунтувати управлінські рішення, спрямовані на підвищення результативності діяльності та забезпечення стабільного розвитку підприємства.

Для оцінку впливу доходів, витрат та прибутку ТОВ «Меблі Сіті» на його фінансову стійкість побудовано три аналітичні таблиці, де відображено їх зміну за досліджуваний період, табл.2.9, 2.10, 2.11.

Таблиця 2.9

Динаміка доходів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр., тис. грн.

Показники	2023р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025 -2022рр. (+,-)	
				тис. грн.	о%
Чистий дохід від реалізації продукції	54753,5	46387,7	55350,0	596,5	1,09
Інші операційні доходи	0	1520,5	2183,5	2183,5	100!
Разом доходи	54753,5	47908,2	57523,5	2770	5,06

Аналіз динаміки доходів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про загальне зростання доходів підприємства, незважаючи на коливання у структурі.

Чистий дохід від реалізації продукції у 2024 році знизився порівняно з 2023 роком (з 54753,5 тис. грн до 46387,7 тис. грн), однак у 2025 році відбулося його відновлення до 55350,0 тис. грн. У підсумку за весь період спостерігається незначне зростання на 596,5 тис. грн (1,09%), що свідчить про стабілізацію обсягів реалізації.

Інші операційні доходи у 2023 році були відсутні, проте у 2024 році з'явилися (1520,5 тис. грн) і продовжили зростати у 2025 році до 2183,5 тис. грн. Це свідчить про диверсифікацію джерел доходів підприємства.

Загальний обсяг доходів зріс з 54753,5 тис. грн у 2023 році до 57523,5 тис. грн у 2025 році, тобто на 2770 тис. грн або 5,06%. Це позитивна тенденція, яка свідчить про розширення діяльності підприємства та підвищення його дохідності.

Отже, підприємство демонструє загальне зростання доходів, яке забезпечується як відновленням обсягів реалізації, так і появою додаткових джерел доходу, що позитивно впливає на його фінансову стійкість.

Таблиця 2.10

Динаміка витрат ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр., тис. грн.

Показники	2023 р.	2024 р. а	2025 р.	Відхилення 2025 -2023 рр. (+,-)	
				тис. грн.	%
Собівартість реалізованої продукції	49829,6	40510,0	45296,8	-4532,8	-9,10
Інші операційні витрати	4381,4	6062,0	10592,1	6210,7	141,75
Інші витрати	91,6	700,9	683,3	591,7	645,96
Разом витрати	54302,6	47272,9	56572,2	2269,6	4,18

Аналіз динаміки витрат ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про їх загальне зростання при суттєвих структурних змінах. Загальна сума витрат

збільшилась на 2269,6 тис. грн (4,18%), що є помірним приростом. Водночас собівартість реалізованої продукції скоротилась на 4532,8 тис. грн (–9,10%), що може свідчити про підвищення ефективності основної діяльності або оптимізацію витрат. Натомість значно зросли інші операційні витрати - на 6210,7 тис. грн (141,75%), а також інші витрати - на 591,7 тис. грн (645,96%), що негативно впливає на фінансовий результат. Таким чином, попри зниження собівартості, загальне зростання витрат зумовлене збільшенням непрямих витрат, що потребує додаткового контролю та оптимізації.

Таблиця 2.11

Динаміка показників прибутку ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр., тис. грн.

Показники	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2025 -2023 рр. (+,-)	
				тис. грн.	%
Прибуток до оподаткування	450,9	635,3	953,3	502,4	111,42
Податок на прибуток	0	74,8	172,1	172,1	100
Чистий прибуток	450,9	560,5	781,2	330,3	73,25

Аналіз динаміки прибутку ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про покращення фінансових результатів діяльності підприємства. Прибуток до оподаткування зріс з 450,9 тис. грн у 2023 р. до 953,3 тис. грн у 2025 р., тобто на 502,4 тис. грн (111,42%), що вказує на підвищення ефективності діяльності. Водночас у 2024–2025 рр. підприємство почало сплачувати податок на прибуток, який у 2025 р. склав 172,1 тис. грн. Незважаючи на це, чистий прибуток також має позитивну динаміку - він зріс на 330,3 тис. грн (73,25%) і досяг 781,2 тис. грн у 2025 р. Отже, підприємство демонструє зростання прибутковості, що позитивно впливає на його фінансову стійкість та можливості самофінансування.

Динаміка фінансових результатів ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр. представлена на рис. 2.5.

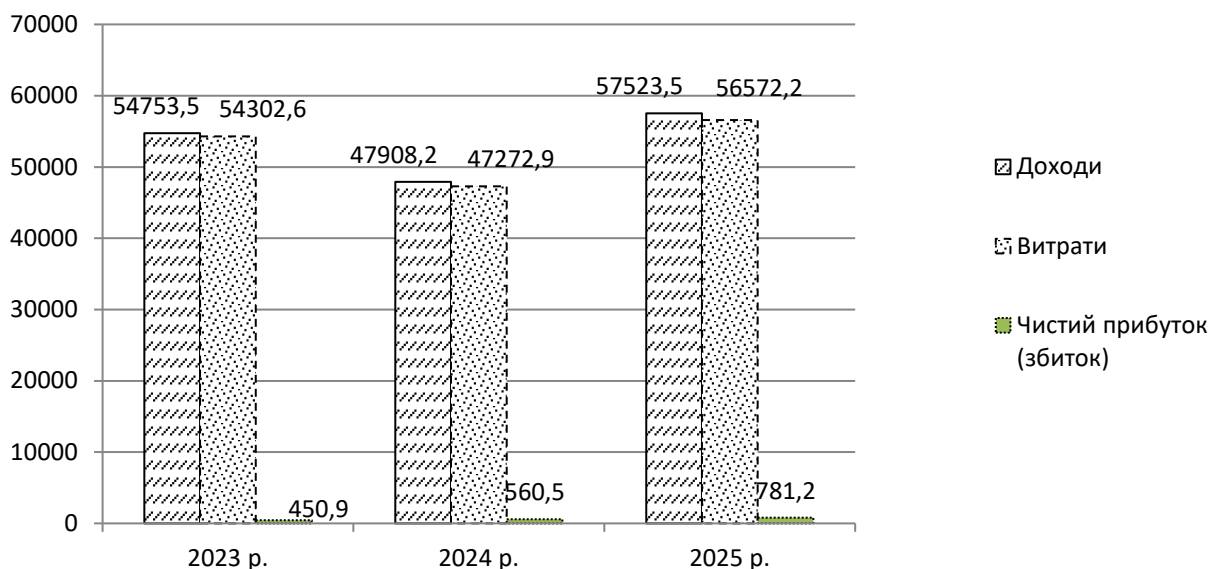

Рис. 2.5. Динаміка показників фінансової результативності ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр., тис. грн.

Фінансові результати діяльності ТОВ «Меблі Сіті» значною мірою залежать від обсягу доходів, які відображають рівень реалізації продукції та попит на неї. Водночас на формування прибутку суттєво впливає динаміка загальних витрат підприємства. Аналіз співвідношення доходів, витрат і чистого прибутку ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про загальне покращення фінансових результатів діяльності підприємства.

У 2024 році спостерігається зниження як доходів (до 47908,2 тис. грн), так і витрат (до 47272,9 тис. грн) порівняно з 2023 роком, що може бути пов'язано зі скороченням обсягів діяльності. Водночас уже у 2025 році відбувається суттєве зростання доходів до 57523,5 тис. грн та витрат до 56572,2 тис. грн, що свідчить про відновлення та розширення діяльності підприємства.

Чистий прибуток має стабільну позитивну динаміку: він зріс з 450,9 тис. грн у 2023 році до 781,2 тис. грн у 2025 році. Це вказує на підвищення ефективності діяльності, оскільки навіть за умов коливання доходів підприємство змогло забезпечити зростання прибутковості.

Отже, ТОВ «Меблі Сіті» демонструє позитивну тенденцію до зростання фінансових результатів, що сприяє зміцненню його фінансової стійкості.

У таблиці 2.12 подано результати розрахунку ключових показників рентабельності ТОВ «Меблі Сіті». Зокрема, визначено рентабельність капіталу, що характеризує ефективність інвестиційних рішень; рентабельність реалізації, яка відображає операційну ефективність діяльності; рентабельність оборотного капіталу, а також рентабельність власного капіталу як показник результативності фінансової діяльності підприємства у 2023–2025 роках.

Таблиця 2.12.

Показники рентабельності ТОВ «Меблі Сіті» у 2023–2025 рр., %

Найменування показників	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення (+,-) 2025 до 2023 рр.
Рентабельність капіталу	2,14	2,28	2,88	0,74
Рентабельність реалізації продукції	0,82	1,21	1,41	0,59
Рентабельність власного капіталу	3,22	3,32	4,02	0,80
Рентабельність оборотного капіталу	2,14	2,28	2,88	0,74

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про позитивну динаміку ефективності діяльності підприємства. Рентабельність капіталу зросла з 2,14% до 2,88% (+0,74 в.п.), що вказує на підвищення результативності використання всіх залучених ресурсів. Рентабельність реалізації продукції також має стійке зростання - з 0,82% до 1,41% (+0,59 в.п.), що свідчить про покращення операційної ефективності та здатності формувати прибуток з кожної гривні доходу. Рентабельність власного капіталу збільшилась з 3,22% до 4,02% (+0,80 в.п.), що є позитивним сигналом для власників і характеризує зростання віддачі на вкладений капітал. Аналогічну динаміку демонструє і рентабельність оборотного капіталу (+0,74 в.п.), що свідчить про більш ефективне використання оборотних активів. Отже, підприємство підвищує рівень прибутковості, що позитивно впливає на його фінансову стійкість.

Також для повної оцінки ефективності діяльності торговельного підприємства доцільно проаналізувати показники його ділової активності, таблиця 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз ділової активності ТОВ «Меблі Сіті» за 2023-2025 рр.

Найменування показників	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення (+,-) 2025 до 2023 рр.
Коефіцієнт оборотності капіталу	2,59	1,88	2,04	-0,55
Тривалість обороту капіталу, дні	140,70	193,83	178,68	37,98
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,59	1,88	2,04	-0,55
Тривалість обороту оборотних активів, дні	140,67	193,80	178,64	37,97
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	32,61	37,09	392,83	360,22
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, дні	11,19	9,84	0,93	-10,26

Аналіз показників ділової активності ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. свідчить про неоднозначні тенденції в ефективності використання ресурсів підприємства.

Коефіцієнт оборотності капіталу знизився з 2,59 до 2,04 (–0,55), що вказує на певне уповільнення ефективності використання загального капіталу. Відповідно тривалість одного обороту зросла з 140,70 до 178,68 днів (+37,98), що є негативною тенденцією. Аналогічна динаміка спостерігається і щодо оборотних активів: їх оборотність зменшилась, а тривалість обороту збільшилась, що свідчить про уповільнення обігу ресурсів, ймовірно через зростання запасів.

Водночас ситуація з дебіторською заборгованістю суттєво покращилась. Коефіцієнт її оборотності значно зріс — з 32,61 до 392,83 (+360,22), а тривалість погашення скоротилась з 11,19 до 0,93 днів (–10,26). Це свідчить

про практично миттєве повернення коштів від покупців і значне підвищення платіжної дисципліни.

Отже, незважаючи на уповільнення оборотності капіталу та активів, підприємство досягло суттєвого покращення управління дебіторською заборгованістю. Це позитивно впливає на ліквідність, однак потребує оптимізації управління запасами для підвищення загальної ділової активності.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «МЕБЛІ СІТІ» В СУЧАСНИХ УМОВАХ

3.1. Удосконалення управління фінансовими ресурсами торговельного підприємства

Ефективне управління фінансовими ресурсами є однією з ключових передумов забезпечення стабільного функціонування підприємства, підвищення його конкурентоспроможності та зміцнення фінансової стійкості. В умовах економічної нестабільності, зростання цін, коливань попиту та обмеженого доступу до фінансових ресурсів особливої актуальності набуває питання вдосконалення системи фінансового менеджменту на підприємствах, зокрема у сфері торгівлі. Для ТОВ «Меблі Сіті» ця проблема є надзвичайно важливою, оскільки специфіка його діяльності пов'язана з високою часткою оборотних активів, значними обсягами товарних запасів та необхідністю підтримання належного рівня ліквідності.

Проведений аналіз фінансового стану підприємства показав, що ТОВ «Меблі Сіті» загалом характеризується достатнім рівнем фінансової стійкості, проте має низку проблемних аспектів. Зокрема, спостерігається значна концентрація активів у запасах, що уповільнює оборотність капіталу та знижує рівень ліквідності. Крім того, низькі значення коефіцієнтів абсолютної та швидкої ліквідності свідчать про дефіцит грошових коштів і високоліквідних активів. Одночасно підприємство активно використовує позикові ресурси, зокрема короткострокові кредити та кредиторську заборгованість, що підвищує фінансові ризики.

У зв'язку з цим удосконалення управління фінансовими ресурсами ТОВ «Меблі Сіті» має бути спрямоване не лише на підвищення ефективності використання наявних ресурсів, але й на оптимізацію їх структури та забезпечення фінансової рівноваги підприємства як у короткостроковому, так і в довгостроковому періодах. Важливо досягти такого стану, за якого

фінансові ресурси будуть використовуватись максимально продуктивно, забезпечуючи безперервність операційної діяльності, належний рівень ліквідності та достатній запас фінансової стійкості для протидії зовнішнім ризикам.

Одним із ключових і першочергових напрямів удосконалення є оптимізація управління товарними запасами, які займають домінуючу частку в структурі активів підприємства. Надмірний обсяг запасів призводить до «заморожування» значної частини фінансових ресурсів у товарній формі, що обмежує можливості їх альтернативного використання, знижує швидкість обороту капіталу та негативно впливає на ліквідність підприємства. Крім того, зростають витрати на зберігання, транспортування, страхування, а також ризики морального старіння продукції, особливо у сфері меблевої торгівлі, де важливими є тенденції дизайну та споживчих уподобань.

З метою вирішення зазначених проблем доцільним є впровадження сучасних підходів до управління запасами. Зокрема, застосування системи планування потреб у матеріалах (MRP) дозволяє більш точно визначати обсяги закупівель з урахуванням прогнозованого попиту, що сприяє зменшенню надлишкових запасів. Використання ABC-аналізу дає змогу класифікувати запаси за рівнем їх значущості для підприємства, зосереджуючи управлінську увагу на найбільш цінних позиціях. У свою чергу, XYZ-аналіз дозволяє оцінити стабільність попиту на продукцію, що сприяє більш обґрунтованому плануванню закупівель і формуванню асортименту.

Комплексне застосування зазначених методів забезпечить підвищення точності управлінських рішень щодо формування запасів, сприятиме прискоренню їх оборотності, зниженню витрат та вивільненню частини фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на інші напрями діяльності підприємства. У результаті це позитивно вплине на рівень ліквідності, платоспроможності та загальної фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті».

Важливим напрямом удосконалення фінансового менеджменту є також підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства. У

сучасних умовах саме раціональна організація руху грошових коштів визначає здатність підприємства підтримувати безперервність господарської діяльності, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та уникати фінансових ускладнень. Тому першочерговим завданням є забезпечення більш точного та системного планування надходжень і витрат грошових коштів, що дозволить мінімізувати ризик виникнення касових розривів і підвищити загальний рівень платоспроможності підприємства.

З цією метою доцільно впровадити систему оперативного управління грошовими потоками, яка передбачає складання прогнозів руху грошових коштів на різні часові горизонти (короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий періоди). Це дозволить своєчасно виявляти можливі дефіцити або надлишки грошових ресурсів та приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо їх оптимального використання.

Ефективним інструментом у цьому напрямі є запровадження платіжного календаря, який забезпечує деталізований облік усіх запланованих надходжень і платежів у розрізі конкретних дат. Використання такого інструменту дозволяє синхронізувати грошові потоки, підвищити фінансову дисципліну та оперативно контролювати залишки коштів на рахунках підприємства. Крім того, платіжний календар дає можливість своєчасно виявляти потенційні фінансові ризики та вживати заходів щодо їх нейтралізації, зокрема шляхом перенесення платежів, залучення короткострокового фінансування або прискорення інкасації дебіторської заборгованості.

Важливим аспектом удосконалення управління грошовими потоками є також оптимізація співвідношення між грошовими надходженнями та витратами. Це передбачає активне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, скорочення термінів розрахунків із покупцями, а також раціональне планування платежів постачальникам. Додатково доцільно використовувати сучасні цифрові інструменти фінансового менеджменту, які дозволяють автоматизувати процеси обліку та аналізу грошових потоків.

Окремої уваги потребує управління дебіторською заборгованістю. Незважаючи на позитивну динаміку її скорочення, підприємству слід і надалі підтримувати ефективну кредитну політику щодо покупців, застосовувати систему знижок за швидку оплату та штрафних санкцій за прострочення платежів. Це сприятиме прискоренню обороту коштів і зменшенню ризику неповернення боргів.

Удосконалення управління фінансовими ресурсами також передбачає глибоку оптимізацію структури капіталу підприємства, що є одним із ключових чинників забезпечення його фінансової стійкості. Для ТОВ «Меблі Сіті» важливо підтримувати економічно обґрунтоване співвідношення між власними та позиковими джерелами фінансування, яке забезпечуватиме достатній рівень фінансової незалежності та водночас дозволить ефективно використовувати фінансовий леверидж. Надмірна частка позикового капіталу підвищує ризик втрати платоспроможності та збільшує витрати на обслуговування боргу, особливо в умовах нестабільності фінансового ринку та коливань відсоткових ставок. Водночас недостатнє використання позикових ресурсів може обмежувати можливості розвитку підприємства.

У цьому контексті доцільним є впровадження політики активного управління капіталом, яка передбачає регулярний аналіз його структури, оцінку вартості джерел фінансування та визначення оптимального рівня фінансового навантаження. Збільшення частки власного капіталу може бути досягнуте не лише за рахунок реінвестування прибутку, але й шляхом залучення додаткових внесків учасників, формування резервного капіталу та оптимізації дивідендної політики. Це сприятиме підвищенню фінансової автономії підприємства, зміцненню його інвестиційної привабливості та зниженню ризиків.

Крім того, важливим напрямом є підвищення ефективності фінансового планування та контролю, що забезпечує узгодженість між стратегічними цілями підприємства та його фінансовими можливостями. Запровадження системи бюджетування дозволяє деталізувати фінансові плани за окремими

напрямами діяльності, визначати обсяги необхідних ресурсів, контролювати їх використання та своєчасно виявляти відхилення від запланованих показників. Особливого значення набуває формування операційних, інвестиційних і фінансових бюджетів, що дає змогу комплексно оцінити діяльність підприємства.

Ефективний фінансовий контроль передбачає регулярний моніторинг ключових фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність, оборотність активів та структура капіталу. Проведення факторного аналізу дозволяє визначити причини змін фінансових результатів і своєчасно коригувати управлінські рішення. Важливим є також використання сучасних інформаційних систем, які автоматизують процеси планування, обліку та контролю, підвищуючи оперативність і точність фінансової інформації.

Таким чином, удосконалення управління фінансовими ресурсами ТОВ «Меблі Сіті» повинно здійснюватися на комплексній основі та охоплювати всі ключові аспекти фінансової діяльності: управління запасами, грошовими потоками, дебіторською заборгованістю, оптимізацію структури капіталу та розвиток системи фінансового планування і контролю. Реалізація запропонованих заходів сприятиме більш раціональному використанню фінансових ресурсів, підвищенню ефективності діяльності підприємства, зміцненню його фінансової стійкості та забезпеченню стабільного розвитку в умовах сучасного економічного середовища.

3.2. Шляхи зміцнення платоспроможності та ліквідності ТОВ «Меблі Сіті»

Забезпечення високого рівня платоспроможності та ліквідності є необхідною умовою стабільного функціонування підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища. Для ТОВ «Меблі Сіті» актуальність цього питання обумовлена значною часткою оборотних активів у структурі майна, нерівномірністю грошових потоків та потребою у підтриманні

безперервності операційної діяльності. З огляду на це, важливим є формування системного підходу до підвищення ліквідності, який базується на вдосконаленні фінансової політики та підвищенні адаптивності підприємства до змін ринкової кон'юнктури, таблиця 3.1.

Таблиця 3.1

Напрями зміцнення платоспроможності та ліквідності ТОВ «Меблі Сіті»

Напрямок удосконалення	Сутність заходу	Очікуваний ефект
Оптимізація грошових потоків	Впровадження платіжного календаря, прогнозування надходжень і витрат	Зменшення касових розривів, підвищення платоспроможності
Скорочення операційного циклу	Прискорення реалізації товарів, оптимізація закупівель	Підвищення оборотності коштів, зростання ліквідності
Диверсифікація джерел фінансування	Використання факторингу, комерційного кредиту, партнерських програм	Зменшення навантаження на грошові кошти
Управління дебіторською заборгованістю	Впровадження кредитної політики, контроль строків оплати	Прискорення надходження коштів
Управління кредиторською заборгованістю	Оптимізація строків розрахунків з постачальниками	Покращення грошових потоків
Формування резервів ліквідності	Створення фонду грошових коштів або високоліквідних активів	Підвищення фінансової стійкості
Цифровізація фінансового управління	Впровадження автоматизованих систем обліку та аналізу	Підвищення оперативності управління
Напрямок удосконалення	Сутність заходу	Очікуваний ефект

Одним із ключових напрямів є підвищення якості управління фінансовими потоками через удосконалення механізмів їх прогнозування та балансування. Особливу увагу слід приділити синхронізації грошових надходжень і витрат, що дозволить уникати ситуацій тимчасової неплатоспроможності. Важливим інструментом у цьому процесі є сценарне планування, яке передбачає розробку декількох варіантів розвитку подій залежно від змін зовнішнього середовища, що дає змогу своєчасно реагувати на потенційні фінансові ризики.

Перспективним напрямом є також підвищення ефективності використання фінансових ресурсів шляхом активізації управління

операційним циклом підприємства. Скорочення тривалості фінансового циклу дозволяє прискорити обіг коштів і зменшити потребу в додатковому фінансуванні. Це може бути досягнуто через оптимізацію процесів закупівлі, зберігання та реалізації продукції, а також шляхом впровадження більш гнучкої цінової політики, що стимулюватиме швидшу реалізацію товарів.

Окремим напрямом є диверсифікація джерел фінансування діяльності підприємства. Залучення альтернативних фінансових інструментів, таких як факторинг, комерційний кредит або партнерські програми з постачальниками, дозволить знизити навантаження на грошові кошти та підвищити ліквідність. При цьому важливо забезпечити ефективне управління вартістю залучених ресурсів для недопущення зростання фінансових витрат.

Значний потенціал для підвищення платоспроможності має цифровізація фінансового управління. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє автоматизувати процеси обліку, аналізу та контролю фінансових потоків, підвищити оперативність прийняття управлінських рішень та зменшити ризик помилок. Це сприяє підвищенню прозорості фінансової діяльності та зміцненню фінансової дисципліни на підприємстві.

Крім того, доцільним є впровадження політики формування резервів ліквідності, яка передбачає створення певного обсягу високоліквідних активів для покриття непередбачених витрат. Такий підхід дозволить підвищити фінансову гнучкість підприємства та забезпечити його стійкість до короткострокових шоків.

Важливим напрямом є також удосконалення системи внутрішнього контролю за фінансовими операціями. Запровадження чітких процедур контролю за використанням коштів, регулярний аудит фінансових процесів та оцінка ризиків сприятимуть підвищенню ефективності управління ліквідністю та запобіганню фінансовим порушенням.

Таким чином, напрями зміцнення платоспроможності та ліквідності ТОВ «Меблі Сіті» мають комплексний характер і передбачають удосконалення управління фінансовими потоками, скорочення операційного

циклу, диверсифікацію джерел фінансування, впровадження цифрових технологій та посилення фінансового контролю. Реалізація цих заходів забезпечить підвищення фінансової гнучкості підприємства, зміцнення його платоспроможності та створення передумов для стійкого розвитку.

3.3. Заходи зміцнення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності

У сучасних умовах нестабільності економічного середовища підвищення фінансової стійкості підприємства потребує не лише вдосконалення традиційних інструментів фінансового менеджменту, але й впровадження нових підходів, орієнтованих на адаптивність, гнучкість та стратегічну орієнтацію розвитку. Для ТОВ «Меблі Сіті» це передбачає формування системи заходів, спрямованих на зміцнення його фінансового потенціалу, підвищення стійкості до зовнішніх шоків та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності.

Одним із ключових напрямів є формування механізму стратегічного фінансового управління, який передбачає інтеграцію фінансових цілей із загальною стратегією розвитку підприємства. У цьому контексті доцільним є розроблення довгострокової фінансової стратегії, що включає визначення цільових орієнтирів щодо прибутковості, структури капіталу, рівня фінансових ризиків та інвестиційної активності. Такий підхід дозволяє не лише реагувати на зміни зовнішнього середовища, а й проактивно формувати фінансову політику підприємства.

Важливим напрямом є підвищення інвестиційної активності підприємства. Залучення інвестицій у розвиток матеріально-технічної бази, модернізацію торговельної інфраструктури, впровадження цифрових технологій та розвиток онлайн-каналів збуту сприятиме підвищенню ефективності діяльності та зміцненню фінансової стійкості. Особливу увагу

слід приділити оцінці ефективності інвестиційних проєктів, використовуючи сучасні методи фінансового аналізу, що дозволить мінімізувати ризики та забезпечити раціональне використання ресурсів.

Наступним важливим заходом є підвищення рівня адаптивності підприємства до змін зовнішнього середовища. Це передбачає впровадження гнучких організаційно-економічних механізмів управління, які дозволяють швидко реагувати на зміни попиту, цінової кон'юнктури та умов конкуренції. Зокрема, доцільним є використання динамічного ціноутворення, оптимізація асортиментної політики та розвиток альтернативних каналів реалізації продукції.

Окремим напрямом є підвищення ефективності управління витратами на стратегічному рівні. На відміну від поточного контролю витрат, стратегічне управління передбачає їх оптимізацію з урахуванням довгострокових цілей підприємства. Це може включати перегляд бізнес-процесів, аутсорсинг окремих функцій, впровадження енергоощадних технологій та підвищення продуктивності праці.

В умовах нестабільності важливим є також формування цілісної системи антикризового фінансового управління, яка повинна функціонувати на постійній основі та бути інтегрованою у загальну систему управління підприємством. Така система має забезпечувати не лише реагування на вже наявні проблеми, але й їх попередження шляхом своєчасного виявлення негативних тенденцій у фінансовій діяльності.

Одним із ключових елементів антикризового управління є рання діагностика фінансових проблем. Вона передбачає регулярний моніторинг ключових фінансових показників, таких як ліквідність, платоспроможність, рентабельність, оборотність активів та рівень фінансового навантаження. Використання системи фінансових індикаторів і порогових значень дозволяє виявляти відхилення від нормативних або планових показників ще на початкових стадіях їх виникнення, що дає змогу своєчасно вжити коригувальних заходів.

Важливим складником є розробка альтернативних сценаріїв розвитку кризових ситуацій. Підприємству доцільно здійснювати сценарне моделювання з урахуванням можливих змін зовнішнього середовища, таких як зниження попиту, зростання цін на ресурси, ускладнення доступу до кредитних ресурсів або порушення логістичних ланцюгів. Для кожного сценарію необхідно визначити відповідні управлінські рішення та алгоритми дій, що дозволить мінімізувати негативні наслідки та забезпечити швидке реагування на кризові явища.

Суттєвим напрямом є також формування комплексу антикризових заходів, спрямованих на стабілізацію фінансового стану підприємства. До таких заходів можуть належати оптимізація витрат, реструктуризація заборгованості, перегляд умов співпраці з контрагентами, тимчасове обмеження інвестиційної діяльності, а також підвищення ефективності використання ресурсів. Важливо, щоб ці заходи були заздалегідь підготовлені та мали чітко визначений механізм реалізації.

Особливу роль у системі антикризового управління відіграє створення антикризових резервів. Формування резервного фонду грошових коштів або інших високоліквідних активів дозволяє підприємству зберігати фінансову гнучкість і забезпечувати виконання зобов'язань навіть у разі різкого погіршення економічної ситуації. Крім того, доцільним є створення резервів під можливі втрати, що підвищує рівень фінансової безпеки підприємства.

Додатково важливим є забезпечення ефективної комунікації та координації управлінських рішень у кризових умовах. Наявність чітко визначеної антикризової політики, розподіл відповідальності між підрозділами та оперативність прийняття рішень дозволяють підвищити ефективність реагування на кризові виклики.

Таким чином, формування системи антикризового фінансового управління є необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» в умовах економічної нестабільності. Її впровадження сприятиме підвищенню здатності підприємства своєчасно виявляти та нейтралізувати

фінансові ризики, зберігати платоспроможність і забезпечувати стабільність діяльності навіть у несприятливих зовнішніх умовах. Значний потенціал для підвищення фінансової стійкості має розвиток партнерських відносин із контрагентами. Формування довгострокових взаємовигідних відносин із постачальниками та покупцями сприятиме стабілізації умов діяльності підприємства, зниженню комерційних ризиків та підвищенню передбачуваності грошових потоків.

Крім того, важливим є підвищення якості управлінських рішень на основі використання сучасних аналітичних інструментів. Впровадження систем фінансового аналізу, бізнес-аналітики та прогнозування дозволяє більш точно оцінювати фінансовий стан підприємства, визначати тенденції його розвитку та своєчасно реагувати на потенційні загрози.

Таким чином, розробка заходів щодо підвищення фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» в умовах економічної нестабільності повинна мати стратегічний характер і включати формування довгострокової фінансової стратегії, активізацію інвестиційної діяльності, підвищення адаптивності до змін зовнішнього середовища, розвиток антикризового управління та впровадження сучасних аналітичних інструментів. Реалізація цих заходів сприятиме зміцненню фінансового потенціалу підприємства, підвищенню його стійкості до ризиків та забезпеченню стабільного розвитку у перспективі.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено комплексне дослідження теоретичних і практичних аспектів фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності, а також проведено детальний аналіз діяльності ТОВ «Меблі Сіті» з метою обґрунтування напрямів її зміцнення. Отримані результати дозволяють сформулювати наступні узагальнюючі висновки.

У теоретичній частині роботи узагальнено підходи до визначення сутності фінансової стійкості підприємства. Встановлено, що фінансова стійкість є складною багатогранною економічною категорією, яка відображає здатність підприємства забезпечувати збалансованість фінансових ресурсів, підтримувати платоспроможність та забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі. Доведено, що фінансова стійкість формується під впливом комплексу взаємопов'язаних факторів – як зовнішніх (економічна кон'юнктура, інфляція, податкова політика, рівень конкуренції), так і внутрішніх (структура капіталу, ефективність управління ресурсами, рівень витрат, політика управління активами).

Розглянуто основні методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства, серед яких виділено абсолютні та відносні показники, а також підхід, що базується на визначенні типу фінансової стійкості. Встановлено, що найбільш об'єктивну оцінку забезпечує комплексне використання системи показників, зокрема коефіцієнтів автономії, фінансової залежності, ліквідності, рентабельності та ділової активності.

У практичній частині роботи проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Меблі Сіті» за 2023–2025 рр. Дослідження показало, що підприємство функціонує у сфері оптової та роздрібної торгівлі меблями та характеризується високою часткою оборотних активів у структурі майна. Активи підприємства практично повністю представлені оборотними засобами,

що є типовим для торговельних підприємств, проте водночас зумовлює підвищені вимоги до ефективності управління ними.

Аналіз джерел формування фінансових ресурсів показав, що у структурі капіталу переважає власний капітал, частка якого має тенденцію до зростання. Це є позитивним фактором, що свідчить про підвищення фінансової незалежності підприємства. Водночас підприємство активно використовує позикові кошти, зокрема короткострокові кредити та кредиторську заборгованість, що дозволяє забезпечувати операційну діяльність, але водночас підвищує фінансові ризики.

Дослідження структури оборотних активів засвідчило значну концентрацію фінансових ресурсів у товарних запасах, частка яких перевищує 90%. Це негативно впливає на оборотність капіталу та рівень ліквідності підприємства, оскільки запаси є менш ліквідними порівняно з грошовими коштами та дебіторською заборгованістю. Водночас позитивною тенденцією є суттєве скорочення дебіторської заборгованості, що сприяє покращенню платоспроможності.

Аналіз показників фінансової стійкості показав, що підприємство має достатній рівень автономії та фінансової стабільності. Зростання коефіцієнта автономії свідчить про посилення фінансової незалежності, а зниження коефіцієнта фінансового ризику – про зменшення залежності від позикових джерел. Разом з тим, за традиційною методикою визначення типу фінансової стійкості встановлено, що підприємство перебуває у кризовому стані, що зумовлено недостатністю власних оборотних коштів для формування запасів.

Аналіз ліквідності показав, що підприємство має проблеми з миттєвою платоспроможністю. Зокрема, коефіцієнти абсолютної та швидкої ліквідності знаходяться на низькому рівні, що свідчить про недостатність високоліквідних активів. Водночас коефіцієнт загальної ліквідності перевищує нормативні значення, що вказує на потенційну здатність підприємства виконувати свої зобов'язання за рахунок реалізації оборотних активів.

Дослідження фінансових результатів діяльності ТОВ «Меблі Сіті» показало позитивну динаміку доходів і прибутку. Незважаючи на певне зниження обсягів реалізації у 2024 році, у 2025 році спостерігається їх відновлення та зростання. Чистий прибуток підприємства має стійку тенденцію до збільшення, що свідчить про підвищення ефективності діяльності. Водночас зростання інших операційних витрат потребує посилення контролю за їх рівнем.

Аналіз показників рентабельності підтвердив підвищення ефективності використання ресурсів підприємства. Зростання рентабельності капіталу, власного капіталу та реалізації продукції свідчить про покращення фінансових результатів. Водночас показники ділової активності вказують на певне уповільнення оборотності капіталу, що пов'язано з надмірною концентрацією ресурсів у запасах.

На основі проведеного аналізу у роботі обґрунтовано напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. Запропоновано заходи щодо оптимізації управління запасами, підвищення ефективності грошових потоків, удосконалення структури капіталу та впровадження системи фінансового планування і контролю.

Окрему увагу приділено розробці заходів щодо зміцнення платоспроможності та ліквідності підприємства. Визначено, що ключовими напрямками є підвищення ефективності управління оборотними активами, скорочення тривалості операційного циклу, оптимізація взаєморозрахунків із контрагентами та впровадження сучасних фінансових інструментів.

У третьому розділі також запропоновано систему заходів щодо підвищення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності. Зокрема, обґрунтовано необхідність формування фінансової стратегії, розвитку антикризового управління, підвищення інвестиційної активності, цифровізації фінансового менеджменту та диверсифікації діяльності.

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що фінансова стійкість ТОВ «Меблі Сіті» має задовільний рівень, проте потребує подальшого зміцнення. Основними проблемами є низький рівень ліквідності, висока залежність від товарних запасів та уповільнення оборотності капіталу. Водночас підприємство має значний потенціал для підвищення ефективності діяльності, що підтверджується зростанням прибутковості та фінансової стабільності.

Реалізація запропонованих у роботі заходів дозволить підвищити ефективність використання фінансових ресурсів, зміцнити платоспроможність, оптимізувати структуру капіталу та забезпечити стабільний розвиток підприємства в умовах економічної нестабільності. Це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності ТОВ «Меблі Сіті» та створенню передумов для його довгострокового розвитку.

Список використаних джерел

1. Безугла Т.В. «Економічна стійкість» та «фінансова стійкість» *Молодий вчений* 2014. № 3. С. 33
2. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навч. посібник, 2-ге вид. К.: КНЕУ, 2014. 592 с.
3. Возняк Г., Дмитрик О. Фінансова стабільність та напрями її зміцнення: кейс для України в умовах війни. *Світ фінансів*. 2022. № 2(71). С. 70-80. URL : <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1513>
4. Григораш, О., & Пугач, В. (2024). Фінансова стійкість України в умовах війни: реалії та перспективи. *Економіка та суспільство*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-57>
5. Дохвват В. Фінансова стійкість як показник фінансового стану підприємства Актуальні проблеми економіки та управління на сучасному етапі : збірник тез доповідей II Міжнародної студентської науково-практичної WEB-конференції (Тернопіль, 19 травня 2017 р.). – С. 69–71. URI: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/19981>
6. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV від 16.07.1999. Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
7. Іванов, М. (2025). Фінансова стійкість підприємства: сутність поняття та методика оцінки. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (3(79), 166–173. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-166-173>
8. Кірсанова В.В., Самсонова В.О. Фінансова діагностика в умовах воєнного стану. *ЕКОНОМІКА: реалії часу*, 2025. №1(77), С. 30-37.
9. Костенко, Ю., Короленко, О., & Гузь, М. (2022). Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>

- 10.Кравченко М. О., Леонтовська М. А. Підходи до оцінювання фінансової стійкості Інноваційно-активних підприємств *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»* № 24, 2022. С. 93-98. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.24.2022.274831>
- 11.Лобода О. М. & Кириченко Н. В. (2023) Методика оцінки фінансової стійкості підприємства за допомогою економіко-статистичного аналізу. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. Вип. 18. 114-121. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.12>
- 12.Ловінська І.Г. Фінансова стійкість організацій як індикатор економічного потенціалу *Фінанси, облік і аудит*. 2014. Вип. 1 (23). 252 с.
- 13.Марусяк Н.Л. Аналіз фінансового стану як ефективний інструмент управління фінансовою діяльністю підприємств в умовах війни. *Економіка та суспільство*.2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-49>
- 14.Марусяк Н. Л.(2025). Забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах воєнного стану та економічної турбулентності. *Сталий розвиток економіки*, (5 (56), 483-488. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-66>
- 15.Марусяк Н. Л., Харовська А. В. Оцінка фінансової стійкості лісогосподарського підприємства. *Інвестиції: практика та досвід* № 3/2023. С. 72-79.
- 16.Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені Наказом Мінфіну України від 28.03.2013 р. №433. URL: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382859&cat_id=293536
- 17.Мороз Н. В., Блага О. В. Фінансова стійкість промислових підприємств України *Інфраструктура ринку* Випуск 71. 2023. С. 235-239. http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/43.pdf
- 18.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене Наказом Міністерства

- фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
19. Ніколаєва Н.Ю., Майстро Р.Г. Теоретико-методологічні засади забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки)*. 2023. № 4'. С. 39-42.
 20. Островська О.А. Фінансовий стан та фінансова стійкість підприємств: теоретичні аспекти визначення їх суті *Стратегія економічного розвитку України*. 2012. Вип. 4 (11). 182 с.
 21. Румик, І., Плетенецька, С., & Царенок, О. (2023). Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах воєнного стану. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (4(72), 9–19. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-9-19>
 22. Сак Т. В., Шепелюк Н. П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2023. № 4 (26). С. 37-44. <https://doi.org/10.15276/ej.04.2023.5>
 23. Соколовська, І., & Сивак, О. (2023). Фінансові джерела стійкості українських підприємств в умовах невизначеності. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (4(72), 39–46. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-39-46>
 24. Степаненко, О., & Канельська, А. (2024). Фінансова стійкість підприємств в період воєнного стану: ризики, загрози, шляхи їх подолання. *Підприємництво та інновації*, (33), 123-130. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/33.21>
 25. Танклевська Н. С., Мірошніченко В. О. Фінансова стійкість підприємств в умовах цифрової економіки *БІЗНЕСІНФОРМ* № 3_2024. С. 249-255. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-249-255>
 26. Ткаченко Є. Ю., Зінченко В. В. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства *Причорноморські економічні студії*. Випуск 86. 2024. С. 153-159. URL: http://bses.in.ua/journals/2024/86_2024/26.pdf

- 27.Харченко А. В. Управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах економічної нестабільності : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 051 - економіка / наук. кер.Є. В. Коваленко. Суми : Сумський державний університет, 2024. 88 с. URI: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/96759>
- 28.Цапенко, В., & Однолько, В. (2025). Макроекономічна нестабільність як фактор ризику для оздоровчого бізнесу. *Економіка та суспільство*, (80). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-122>
- 29.Чебін Д.Д., Коваленко О. Я. Фінансова стійкість підприємства: етапи категоризації поняття у вітчизняній науці *Актуальні проблеми економіки* № 4 (274), 2024. С. 39-45. DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-274-38-45
- 30.Юдіна С.В., Галаганов В.О. & Стребіж М.О. (2023). Методичний підхід до управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економічний простір*. № 187. 178-183. DOI: 10.32782/2224-6282/187-29

Анотація

Новак В. Т. Фінансова стійкість підприємства в умовах економічної нестабільності. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 - Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Чернівці, 2026. 58 с.

кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні засади забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності, розкрито її значення та основні чинники впливу. Узагальнено методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості та систему показників її аналізу. Проведено оцінку фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» на основі аналізу фінансових ресурсів, структури активів, ліквідності, платоспроможності, ділової активності та ефективності діяльності підприємства. Визначено основні проблеми та резерви зміцнення фінансового стану товариства. Запропоновано напрями підвищення фінансової стійкості підприємства, які передбачають удосконалення управління фінансовими ресурсами, зміцнення ліквідності та платоспроможності, оптимізацію структури капіталу та впровадження заходів антикризового фінансового управління.

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансові ресурси, економічна нестабільність, ліквідність, платоспроможність, фінансова незалежність.

Summary

Novak Viktoriia. Financial stability of an enterprise under conditions of economic instability. Qualification work for obtaining the first (bachelor's) level of higher education in specialty 072 - Finance, banking, insurance and stock market. Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2026. 58 c.

The qualification thesis investigates the theoretical foundations of ensuring enterprise financial stability under conditions of economic instability and reveals its significance and the main influencing factors. Methodological approaches to the assessment of financial stability are summarized. The financial stability of LLC "Mebli City" was assessed based on the analysis of financial resources, asset structure, liquidity, solvency, business activity, and operational efficiency. The main problems and reserves for strengthening the company's financial position were identified. Directions for improving the enterprise's financial stability are proposed, including the enhancement of financial resource management, strengthening liquidity and solvency, optimization of the capital structure, and implementation of anti-crisis financial management measures.

Keywords: financial stability, financial resources, economic instability, liquidity, solvency, financial independence.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Вікторія НОВАК